
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הורות ועבריינות בהיבט רב ממדי - 61319

תאריך עדכון אחרון 31-08-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2022

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר לימור יהודה

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Limlim34@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

תאור כללי של הקורס

חקר הגורמים למעורבות בעבריינות בקרב נוער וצעירים מקיף עולמות ידע מגוונים. גוף ידע מרתק בתחום זה מתמקד בדרך שבה הורים עלולים להשפיע על ילדיהם מבחינת התהוות של התנהגות אנטי סוציאלית על גווניה השונים. קורס זה יעסוק בידע תיאורטי ומחקרי בתחום, לצד הצגת ידע מובנה, רב שלבי ויסודי בתחום תכנון וביצוע מחקר אמפירי, זאת לצורך יצירת ידע מדעי, תקף ומהימן על ידי הסטודנטים.

במהלך הקורס יילמדו תיאוריות בסיסיות, המציגות מנגנונים שונים שבאמצעותם הורות על גווניה ונסיבותיה השונות משפיעה על מעורבות נוער וצעירים במשפחה בהתנהגות עבריינית. בנוסף להיבטים תיאורטיים יעשה שימוש במחקרים קיימים על מנת להעשיר את הידע של משתתפי הקורס בתחום מערכי מחקר רלוונטיים המצויים בשימוש עולם הפקת ידע מחקרי בתחום הורות ועבריינות.

מטרות הקורס:

הקניית ידע תיאורטי ומחקרי בנושא הורות ועבריינות בקרב צאצאים, תוך העמקה בגישות וממצאי מחקרים מעולם הפסיכולוגיה, סוציולוגיה וביוולוגיה הרלוונטיים לתחום זה. זאת לצד ביצוע של מחקר, תוך בחירת נושא, גיבוש סקירה הולמת ועיסוק בשאלות מקוריות בתחום הידע של הקורס. בנוסף, הסטודנט ילווה על ידי המרצה בהוצאה לפועל של מערך מחקר כמותני או איכותני. הידע שיוקנה במהלך הקורס העוסק בנושא הקורס יהווה מצע בסיסי לבחירת נושא מחקר ובחירת כלים ומערכים הולמים לביצועו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להפגין בקיאות בתיאוריות רלוונטיות לנושא הקורס
2. לאתר ידע רלוונטי נוסף לנושא מחקר נתון בתחום הקורס
3. לכתוב סקירה מתאימה לשאלת המחקר
4. לתכנן מערך מחקר ולבצעו על כל שלביו ולחבר עבודת סמינר מחקרי מקיפה.

דרישות נוכחות (%):

100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה וסדנאות

תיאוריות בדבר מנגנוני התהוות של התנהגות עבריינית
תכנון והוצאה לפועל של מערך מחקר; ידע קיים כמנוע ליצירת חידושים מדעיים
מבנה משפחה ומאפייני תפקוד הורים ומשפחה בראי עבריינות בקרב צאצאים
עבריינות ואלימות בני נוער בראי התעללות מצד הורים
התעללות מינית, גילוי עריות ועבריינות
ביצוע מחקר - ניתוח נתונים, ממצאים והצגתם
הורות בשלט רחוק, מאסר והתנהגות אנטי סוציאלית בקרב ילדיהם
אבות ואמהות, התנהגויות קיצון כגורם וכתוצר
הכל עובר במשפחה - עבריינות בהיבטים תורשתיים

חומר חובה לקריאה:
שיעור 1-2

תיאוריות בדבר מנגנוני התהוות של התנהגות עבריינית

אדד, מ'. (2001). נגטיביזם בגיל ההתבגרות. בתוך: מ. אדד וי. וולף (עורכים), עבריינות וסטייה
חברתית - תיאוריה ויישום (עמ' 41-59). אוניברסיטת בר אילן

אדד, מ. (2008). קרימינולוגיה: העברין בהתהוותו. הוצאת אור-עם. (פרקים: 4 ו-6).

Gorman-Smith D. (2000). A developmental-ecological model of the relation of
family functioning to patterns of delinquency, *Journal of Quantitative Criminology*,
16, 169-198.

שיעור 3

תכנון והוצאה לפועל של מערך מחקר; ידע קיים כמנוע ליצירת חידושים מדעיים

בייט-מרום, ר' (1986). שיטות מחקר במדעי החברה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (יחידות
1-3).

Bozalek, V. & Bak, N. (2011). Reviewing the literature. In R. M. Grinnell & Y. A. Unrau (Eds.), *Social work research and evaluation: Foundations of evidence-based practice* (9 ed., pp. 122-128). Oxford UK: Oxford University Press
Grinnell, R. M., Williams, M., & Unrau, Y. A. (2011). Research problems and questions. In R. M. Grinnell & Y. A. Unrau (Eds.), *Social work research and evaluation : Foundations of evidence-based practice* (9th ed., pp. 20-31). Oxford UK: Oxford University.

שיעור 4

מבנה משפחה ומאפייני תפקוד הורים ומשפחה בראי עבריינות בקרב צאצאים

ויניקוט, ו, ד, (2014). חסך ועבריינות - והמאמר "מוסר וחינוך". הוצאת תולעת ספרים. (חלק ב' - טבעה של הנטייה האנטי חברתית ומקורותיה עמ' 171-241)

Tapia, M., Alarid, L. F., & Clare, C. (2018). Parenting Styles and Juvenile Delinquency: Exploring Gendered Relationships. *Juvenile and Family Court Journal*, 69(2), 21-36.

שיעור 5-6

עבריינות ואלימות בני נוער בראי התעללות מצד הורים

Fonagy, P. (2018). Early life trauma and the psychogenesis and prevention of violence. In *Violence in Children* (pp. 33-53). Routledge.

Fox, B. H., Perez, N., Cass, E., Baglivio, M. T., & Epps, N. (2015). Trauma changes everything: Examining the relationship between adverse childhood experiences and serious, violent and chronic juvenile offenders. *Child Abuse & Neglect*, 46, 163-173.

Sukkyung, Y. (2015). Development pathways from abusive parenting to delinquency: The mediating role of depression and aggression. *Child abuse & neglect*, 46, 152-162.

שיעור 7

התעללות מינית, גילוי עריות ועבריינות

גור, ע'. (2004). הסרסור שלי לא היה צריך ללמד אותי כלום, אבא לימד אותי הכל בבית. גילוי עריות כגורם מרכזי בהתדרדרות של נשים ונערות לזנות, סמים ועבריינות. בתוך: זליגמן, צ. וסולומון, ז'. (עורכים). הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות. 457-482. הקיבוץ המאוחד

טל, מ'. (2013). "פעם הייתי סינדרלה היום אני אימא". חוויתן של אימהות פוגעות שנפגעו בילדותן. חברה ורווחה: רבעון לעבודה סוציאלית, 33 (2), 227-253.

Kozak, R. S., Gushwa, M., & Cadet, T. J. (2018). Victimization and violence: an

exploration of
the relationship between child sexual abuse, violence, and delinquency. *Journal of
child sexual
abuse*, 27(6), 699-717.

שיעור 8-9

ביצוע מחקר - ניתוח נתונים, ממצאים והצגתם
בייט-מרום, ר' (1986). שיטות מחקר במדעי החברה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. (יחידות
5,7,8).

צבר-בן-יהושע, נ' (2001). מסורות וזרמים במחקר איכותני. דביר

Anderson, N. H. (2013) *Unified psychology based on three laws of information
integration. Review of General Psychology*. 17, 125-132.

שיעור 10

הורות בשלט רחוק, מאסר והתנהגות אנטי סוציאלית בקרב ילדיהם

Seymour, C. (2017). *Introduction: Children with Parents in Prison: Child Welfare
Policy, Program, and Practice Issues. In Children with parents in prison (pp. 1-26).*
Routledge.

Stewart, G. (2018). *Behavioral problems in sons of incarcerated or otherwise
absent fathers: The issue of separation. In Impacts of incarceration on the African
American family (pp. 105-120).* Routledge.

שיעור 11-12

אבות ואמהות, התנהגויות קיצון כגורם וכתוצר

Farrington, D. P., Ttofi, M. M., & Crago, R. V. (2017). *Intergenerational transmission
of convictions for different types of offenses. Victims & Offenders*, 12(1), 1-20.

Ferguson, S. A., Williams, A. F., Chapline, J. F., Reinfurt, D. W., & De Leonardis, D.
M. (2001). *Relationship of parent driving records to the driving records of their
children. Accident Analysis & Prevention*, 33(2), 229-234.

Silberman, M. (2010). *Sexual abuse in childhood and the mentally disordered
female offender. International Journal of Offender Therapy and Comparative
Criminology*, 54(5), 783-802.

Simmons, C., Steinberg, L., Frick, P. J., & Cauffman, E. (2018). *The differential
influence of absent and harsh fathers on juvenile delinquency. Journal of
adolescence*, 62, 9-17.

Tremblay, M. (2017). *Fatherhood and Delinquency: An Examination of Risk Factors and Offending Patterns Associated with Fatherhood Status among Serious Juvenile Offenders*. *Journal of Child and Family Studies*, 26.(3), 677-689

שיעור 13-14

הכל עובר במשפחה - עבריינות בהיבטים תורשתיים

Baskin-Sommers, A. R. (2016). *Dissecting Antisocial Behavior: The Impact of Neural, Genetic, and Environmental Factors*. *Clinical Psychological Science*, 4(3), 500-510.

Moffitt, T. E. (2005). *The new look of behavioral genetics in developmental psychopathology: Gene-environment interplay in antisocial behaviors*. *Psychological Bulletin*, 131, 533-554.

Tuvblad, C., & Beaver, K.M. (2013). *Genetic and environmental influences on antisocial behavior*. *Journal of criminal justice*, 41(5), 273-276.

חומר לקריאה נוספת:

דרייקוס, ר. (1994). *יסודות הפסיכולוגיה האדלריאנית* (עמ' 37-22; 52-41). מכון אדלר.

לרנאו, ח. (2016). *עבריינות ואכיפת חוק: תיאוריה, מדיניות, ביקורת*. חיפה: הוצאת פרדס.

ראובן, י' (2007). *קרבנות בילדות, עבריינות מתבגרים ומה שביניהם*. בתוך ד. הורוביץ, י. בן יהודה, מ. חובב, (עורכים), *התעללות והזנחה של ילדים בישראל - הנפגעים, אכיפת החוק והמשפט, רפואה, חינוך ורווחה*. אשלים. (עמ' 811-781).

Appelbaum, P. S. (2005). *Behavioral genetics and the punishment of crime*. *Law and Psychiatry*, 56, 25-27.

Asscher, J. J., Van der Put, C. E., & Stams, G. J. J. M. (2015). *Gender Differences in the Impact of Abuse and Neglect Victimization on Adolescent Offending Behavior*. *Journal of Family Violence*, 30, 215-225. <http://doi.org/10.1007/s10896-014-9668-4>

Bianchi, A., & Summala, H. (2004). *The "genetics" of driving behavior: parents' driving style predicts their children's driving style*. *Accident Analysis & Prevention*, 36(4), 655-659.

-
- Caspi, A., McClay, J., Moffitt, T.E., Mill, J., Martin, J., Craig, I.W., Taylor, A., & Poulton, R. (2002). Role of genotype in the cycle of violence in maltreated children. *Science*, 297(5582), 851- 854.
- Damant, D., Lapierre, S., Lebosse, C., Thibault, S., Lessard, G., Hamelin – Brabant, L et al. (2010). Women's abuse of their children in the context on domestic violence: Reflection from women's accounts. *Child & Family Social Work*, 15, 12-2
- Farrington, D. P., Joloffe, D., Loeber, R., Stouthamer-Loeber, M., & Kalb, L. M. (2001). The concentration of offenders in families, and family criminality in the prediction of boys' delinquency. *Journal of Adolescence*, 24, 579-596.
- Hawkins, J. D., Catalano, R. F., Kosterman, R., Abbott, R., & Hill, K. G. (1999). Preventing adolescent health-risk behaviors by strengthening protection during childhood. *Archives of pediatrics & adolescent medicine*, 153(3), 226-234.
- Hoffmann, P. H. (2006). Family structure, community context, and adolescent problem behaviors. *Journal of Youth and Adolescence*, 35, 867-880.
- Loeber, R., Jennings, W. G., Ahonen, L., Piquero, A. R., & Farrington, D. P. (2016). *Female Delinquency from Childhood to Young Adulthood: Recent Results from the Pittsburgh Girls Study*. Springer.
- Renk, K., Boris, N. W., Kolomeyer, E., Lowell, A., Puff, J., Cunningham, A., & McSwiggan, M. (2015). The state of evidence-based parenting interventions for parents who are substance-involved. *Pediatric research*, 79(1-2), 177.
- Tuvblad, C., & Baker, L.A. (2011). Human aggression across the lifespan: genetic propensities and environmental moderators. *Advances in genetics*, 75, 171-214.
- Schroeder, R. D., & Mowen, T. J. (2014). Parenting style transitions and delinquency. *Youth & Society*, 46(2), 228-254.
- Whittaker, A. (2012). *Research skills for social work (2nd ed.; pp. 23-35)*. London: Sage Publications.
- Reid, W. J., & Smith, A. D. (1989). *Research in social work (pp. 43-56)*. Columbia University Press

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 80 %

הגשת תרגילים 10 %
הגשת דו"חות 5 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 5 %
עמידה בלוחות זמנים

מידע נוסף / הערות:

5% - הצגת מערך מחקר בכיתה

5% עמידה בזמנים מבחינת הגשת תתי מטלות (סקירת ספרות, ניסוח שאלה והשערות, בחירה או בניית כלי מחקר, העברתו בקרב משתתפים/איתור מסדי נתונים, ניתוח נתונים, כתיבת פרק ממצאים ודיון)

10% הצגת עיקרי הממצאים והסברים אפשריים.

80% - ביצוע מחקר וכתיבת עבודת מחקר (אמפירי)